

Guía Docente

Datos Identificativos					2021/22
Asignatura (*)	Lingua e Cultura Clásica	Código	613G01006		
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6	
Idioma	Galego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Letras				
Coordinación	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando	Correo electrónico	fernando.gonzalez.munoz@udc.es		
Profesorado	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando	Correo electrónico	fernando.gonzalez.munoz@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Estudo da lingua latina, da literatura romana e doutros aspectos da cultura da Antigüidade, con especial atención á súa influencia sobre a civilización occidental				
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos</p> <p>Non se realizarán cambios</p> <p>2. Metodoloxías</p> <p>*Metodoloxías docentes que se manteñen:</p> <p>Lecturas</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican:</p> <p>Sesión maxistral: a exposición dos contidos impartirase por videoconferencia (Teams) de acordo co horario oficial. Os resumos dos temas estarán a disposición dos estudantes no Campus Virtual.</p> <p>Análise de fontes documentais: os exercicios de comentario de textos terán lugar por videoconferencia (Teams) no horario oficial. No Campus Virtual se poñerán a disposición dos estudantes modelos de comentario de textos.</p> <p>Proba obxectiva: se non é posíbel facer as probas obxectivas en modalidade presencial, se farán telemáticamente a través do Campus Virtual, de forma sincrónica.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado</p> <ul style="list-style-type: none"> -Correo electrónico: diario: consulta de dúbidas, avisos para a organización interna - Campus Virtual: diario: repositorio de guions e materiais bibliográficos - Teams: plataforma para a docencia e o debate telemáticos: procurarase manter o horario oficial. <p>4. Modificacións na avaliación</p> <p>Non hai variación no tipo de actividades / probas nin nas porcentaxes.</p> <p>*Observacións de avaliación:</p> <p>As probas obxectivas faranse de forma sincrónica a través do Campus Virtual.</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía: Non hai modificacións</p>				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A13	Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latina.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A23	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.

B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer as técnicas de análise lingüística e literaria aplicables ao campo da Filoloxía Latina, así como a terminoloxía propia desta disciplina	A1 A23	B1	C3
Aplicar as técnicas de análise lingüística e literaria a textos literarios latinos	A2	B7	
Coñecer aspectos relevantes da cultura latina e da súa pervivencia na civilización occidental	A13	B8	
Sintetizar e valorar criticamente información especializada relativa ao campo dos estudos latinos	A11	B7	
Utilizar recursos bibliográficos, bases de datos e outras ferramentas de procura de información adquirindo capacidade de autoformación no campo de estudos da filoloxía latina.	A11	B1 B3	C3
Relacionar os contidos específicos desta materia cos de outras áreas e disciplinas, principalmente a gramática histórica e a historia das literaturas española, galega e inglesa	A14	B5	
Organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva		B6	
Apreciar a diversidade		B8	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. O sistema verbal do latín	1.1 Descrición do sistema verbal do latín antigo 1.2 Continuidade e reorganización do sistema verbal latino nas linguas romances
2. O sistema nominal do latín: sustantivos e adxectivos	2.1 Paradigmas nominais dos sustantivos 2.2 Paradigmas nominais dos adxectivos 2.3 A perda do sistema casual latino nas linguas romances
3. Os pronomes e os determinantes en latín	3.1. Pronomes persoais e posesivos, pronome reflexivo 3.2 Pronomes demostrativos 3.2 Pronomes fóricos 3.4 Pronomes indefinidos
4. Cuestións de sintaxe 1: a oración simple	4.1 Funcións e usos dos casos 4.2 Estrutura dos sintagmas preposicionais
5. Cuestións de sintaxe 2: a oración composta	5.1. Coordinación 5.2 Principais estruturas subordinativas
6. O contexto social e cultural da literatura romana antiga	6.1. Relacións entre a literatura romana e a grega 6.2 Funcións e usos da literatura 6.3. Os autores 6.4. O público

7. Xéneros literarios 1: os xéneros da poesía	7.1 poesía narrativa 7.2 elexía 7.3 lírica 7.4 epigrama 7.5 bucólica 7.6. Sátira
8. Xéneros literarios 2: os xéneros teatrais	8.1 Orixes do teatro en Roma 8.2. A comedia: palliata e togata 8.3. A traxedia; cothurnata e praetexta 8.4. A fabula atellana e o mimo
9. Periodización da literatura romana	9.1. Etapa antiga 9.2 Etapa tardorrepública e augústea 9.3. Etapa imperial 9.4. Antigüidade tardía
10. Transmisión e recepción dos textos	10.1. Transmisión manuscrita: volumes, códices, epigrafía 10.2. Transmisión impresa 10.3. Marcos da recepción literaria: lecturas públicas, espectáculos, escola, bibliotecas etc 10.4. Procesos de transferencia da literatura a outras artes

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A13 A14 B3	22	22	44
Lecturas	A13 B8	0	20	20
Análise de fontes documentais	A1 A2 A11 B5 B7 C3	22	44	66
Proba obxectiva	A23 B1 B6	2	16	18
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos relativos a cada un dos temas e subtemas co apoio de documentación adicional en formato impreso ou dixital.
Lecturas	Lectura por conta do estudante dun dossier de textos de carácter literario e/ou académico que lle será proporcionado polo profesor. Estes textos serán o material sobre o que se programarán actividades prácticas avaliábeis que consistirán en recensións e/ou controis de lectura de carácter individual, presentados por escrito
Análise de fontes documentais	Exercicios de análise e de comentario lingüístico e literario a propósito dos diversos temas e subtemas do programa. Poderán ser de carácter oral, no curso das sesións de grupo intermedio e reducido, ou escrito, en forma de actividades avaliábeis de carácter individual.
Proba obxectiva	Exercicios individuais escritos de carácter teórico-práctico sobre as cuestións desenvolvidas durante o curso.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Análise de fontes documentais	<p>Todos os estudantes poderán asistir, por iniciativa propia, a tutorías individuais coa finalidade de resolver dúbidas e planificar estratexias de resolución de problemas.</p> <p>O profesor tamén poderá convocar a calquera estudante a titorías individuais en caso de consideralo oportuno.</p> <p>Os estudantes cos dispensa académica ou matrícula a tempo parcial terán as mesmas condicións de avaliación que os restantes. Únicamente se recomenda para eles unha maior frecuencia de sesións de titoría individual a través de Teams.</p>
-------------------------------	--

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Lecturas	A13 B8	O estudante dará conta das lecturas obrigatorias que fosen propostas polo profesor mediante un control de lectura.	10
Análise de fontes documentais	A1 A2 A11 B5 B7 C3	Un 40% da calificación final resultará de dúas actividades de análise e comentario de textos propostas aos estudantes, que serán presentadas por escrito conforme aos prazos e condicións acordados entre o profesor e os estudantes. Estas dúas actividades serán as seguintes: - exercicio de comentario morfosintáctico e tradución: 20% - exercicio de comentario literario: 20%	40
Proba obxectiva	A23 B1 B6	Efectuaranse dúas probas escritas individuais de carácter teórico-práctico, unha ao final do primeiro bimestre (sobre cuestións de lingua) e outra na data de maio estipulada no calendario oficial de exames da Facultade de Filoloxía (sobre cuestións de literatura). Cada unha suporá o 25% da cualificación global. Na oportunidade de xullo haberá unha única proba sobre cuestións de lingua, de literatura e control de lecturas, que suporá o 60% da cualificación global. Porén, os estudantes que superasen na oportunidade de maio algunha das probas terán que examinarse so daquelas que teñan suspensas.	50

Observacións avaliación
<p>As actividades presentadas por escrito, incluídas as probas finais, deben cumprir cos oportunos estándares de corrección lingüística, estar redactadas de maneira clara e carecer de faltas de ortografía. O non cumprimento destas condicións será tido en conta negativamente na puntuación da proba respectiva.</p> <p>A cualificación mínima para aprobar a materia, resultado da suma das puntuacións acadadas polas distintas actividades de avaliación programadas, será de 5.</p> <p>Os estudantes que non aprobasen a materia na oportunidade de xunio poderán repetir en xullo aquelas actividades ou probas pendentes/suspensas, coas mesmas condicións e porcentaxes. De non realizar as probas obxectivas previstas o estudante será cualificado como Non Presentado. A avaliación da convocatoria extraordinaria de decembro consistirá nunha única proba obxectiva de carácter teórico-práctico sobre contidos de lingua e de literatura.</p>

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Lisardo Rubio (1995). Nueva sintaxis latina simplificada. Madrid. Ediciones clásicas - Georges Hacquard (2008). Guía de la Roma antigua. Madrid, Palas Atenea - Tomás González Rolán e Lisardo Rubio (1985). Nueva gramática latina. Madrid, Coloquio - José Molina Yébenes (1993). Iniciación a la fonética, fonología y morfología latinas. Barcelona, Univ. de Barcelona - Paul. M. LLoyd (1987). Del latín al español. Fonología y morfología históricas de la lengua española. Madrid, Gredos - Carmen Codoñer (1997). Historia de la literatura latina. Madrid, Cátedra - Leighton D. Reynolds - Nigel G. Wilson (1986). Copistas y filólogos. Las vías de transmisión de las literaturas griega y latina. Madrid, Gredos - Wilfried Stroh (2013). El latín ha muerto, ¡viva el latín! Breve historia de una gran lengua. Barcelona - Irene Vallejo (2020). El Infinito en un junco : la invención de los libros en el mundo antiguo. Madrid, Siruela <p>The Classics Page http://www.thelatinlibrary.com/classics.html Bibliotheca Augustana https://www.hs-augzburg.de/~harsch/augustana.html Recursos para I The Classics Page literatura clásica (USAL) http://clasicas.usal.es/portal_recursos/index.php?option=com_content&view=category&id=12&Itemid=16 Interclassica (Univ. de Murcia) http://interclassica.um.es/ Analecta Malacitana (Univ. Málaga) http://www.anmal.uma.es/anmal/recursos0.htm Ludus litterarius http://www.luduslitterarius.net/Resumos de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/lagrama.htm Ejercicios de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/latin.htm</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*) A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías